

1988/89

בחינה הקדמית של מינים וזני ירקות אקזוטיים לייצוא

עליזה בנציוני, שמואל מנדלינגר - אוניברסיטת ב"ג בנגב -

המכונים למחקר שימושי - המכון לחקלאות ולביולוגיה שימושית.

תקציר

בעבודה זו נבחנו שלושה מינים ממשפחת הדלועיים כדלקמן:

1. קיוונו *Cucumis metuliferus* Mey.

2. קרלה *Momordica charantia* L.

3. טוריה *Luffa acutangula* Roxl (L).

במהלך השנה נערכו שני ניסויים בחממת המכונים למחקר שימושי וניסוי אחד בתחנת הנסויים בשעון הנגב.

בניסוי החממה נלמדו ותוארו בקרלה ובטוריה מהלך הצימוח, הפריחה החנטה, גידול הפרי וההבשלה. כמו כן נקבע שלב ההתפתחות בו יש לקטוף את הפירות ונקבעו המרכיבים הכימיים שלו. נמצא כי יש לקטוף את הפירות של קרלה בגיל 10-13 יום מהחנטה, של טוריה 5-7 יום מהחנטה ושל קיוונו כ - 25 יום מהחנטה. נערכו ניסויים הקדמיים ללימוד משך חיי המדף של הפירות. נמצא כי משך חיי המדף של קרלה היה 19-25 יום בתנאי איחסון בקירור של 4 מ.צ., של טוריה היה 24 יום באיחסון בקירור של 8 מ.צ. ואילו קיוונו הוא בעל חיי מדף ארוכים מאד ויכול להישמר ב - 20 מ.צ. במשך חודשיים ויותר.

בניסוי השדה נבחנו גורמים אגרוטכניים בגידול שלושת המינים הנ"ל כדלקמן:

קיוונו

נזרע בשלושה מועדים שונים: (אמצע מרץ, אמצע אפריל והתחלת יוני) בעומד אחד. נמצא כי צמחים שנזרעו במרץ הניבו יבול גבוה (4.5 טון לדונם, מזה 2.8 טון באיכות יצוא), בעוד שצמחים שנזרעו באפריל הניבו יבול נמוך יותר (2.8 טון לדונם ורק 0.6 באיכות ייצוא). צמחים שנזרעו ביוני לא פרחו עד סוף הניסוי באוקטובר ולא הניבו פרי.

קרלה

נבחנו שני עומדים (1,000 ו - 500 צמח לדונם), שני מועדי זריעה והדלייה לעומת גידול שרוע. נמצא כי היבול המקסימלי הושג בצמחים שנזרעו במועד הראשון (אפריל) בעומד הגבוה של 1,000 צמחים לדונם. היבול שהושג בטיפול זה היה 2.5 טון לדונם.

טוריה

נשתלה באפריל בעומד אחד של 1,000 צמח לדונם. היבול שהתקבל היה 1.5 טון לדונם.